La mirada paisatgística i etnogràfica de Joan Subias

La col·lecció Girona Fotògrafs de l'Ajuntament de Girona i Rigau Editors dedica un volum al fons gràfic del figuerenc Joan Subias, més enllà de la documentació patrimonial
El text és de Joaquim Nadal

La figura de Joan Subias Galter (1897-1984) és molt prolífica. I ni l'oblit al qual va caure arran de la depuració executada pel franquisme ha pogut esborrar la gran tasca, tenaç i imprescindible, d'aquest figuerenc, sobretot pel que fa a la salvaguarda del patrimoni català durant la Guerra Civil. Historiadors com Joaquim Nadal (Girona, 1948) estan fent un gran esforç per revertir aquesta injustícia i, a més de publicar recentment una completa biografia –titulada Dues vides i una guerra, tal com se'n va fer ressò en aquest diari [http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1042505-l-heroisme-discret.html] –, ara presenta el nou volum de la col·lecció Girona Fotògrafs (el número 13), que editen l'Ajuntament de Girona i Rigau Editors, dedicat a la seva faceta fotogràfica.

Amb el rigor habitual i una acurada selecció del fons de cada autor –en aquest cas, d'entre les més de quatre mil imatges que figuren en el seu fons personal– el llibre plasma la passió que sentia Subias per la fotografia. És clar que la seva aproximació inicial a l'art fotogràfic va ser per causes purament professionals en el seu cas, lligada a la catalogació de monuments. Però també, com es pot apreciar, a més de l'àmbit cultural (patrimoni artístic i arqueològic), va plasmar en moltes imatges la seva atenta mirada a l'entorn natural (territori i paisatge) i etnogràfic (tradicions, costums i oficis).

Com apunta Joaquim Nadal a l'extens pròleg del llibre –que també inclou una aproximació biogràfica–, Subias va veure ben aviat que no en tenia prou amb les col·leccions i els inventaris que ja existien al mercat, i va decidir que havia d'anar acompanyat, en totes les seves sortides pel territori, d'una bona càmera de fotografiar que va esdevenir un complement indispensable del testimoni escrit que ell mateix anava deixant dels seus itineraris. És així com, primer vinculat professionalment a la Diputació de Girona amb la tasca de catalogar els monuments de les comarques gironines i més endavant encarregat d'enriquir el Catàleg General del Patrimoni Artístic de Catalunya de l'Institut d'Estudis Catalans, Subias es va posar a recórrer la província i el país per fotografiar tot el que li pertocava i allò que despertava el seu interès.

Tal com remarca Nadal, en una segona fase, "més autònoma i global" –en paraules del mateix Subias–, reuneix i serva tots els aspectes del paisatge, dels conjunts dels pobles, dels seus carrers, places, façanes, finestres, portes i reixes, tant dels conjunts urbans, com de pobles i masies aïllades, "una suggestiva mostra de la personalitat destacadíssima dels nostres passats".

Joan Subias sempre va ser conscient de la importància de la seva feina, com recullen unes declaracions seves: "Aqueix conjunt gràfic i monumental ens ha permès en tot moment controlar el tresor artístic del país, salvant de l'oblit, o de la pèrdua o de l'ocultació, materials interessantíssims." Sens dubte, "consideracions de caràcter premonitori que ja advertien veladament dels riscos conjunturals que va produir l'embranzida revolucionària de juliol de 1936", com apunta Nadal.

El resultat és un llibre imprescindible d'un fotògraf que, com descriu l'historiador, va saber mantenir una mirada etnogràfica i paisatgística. Està farcit d'imatges que "combinen, sovint, el testimoni mut de les pedres, l'esclat de

la vegetació, l'amplitud dels paisatges mariners, amb la presència viva de l'utillatge de les feines del camp o de les arts de la pesca com a mostra de la vida dels homes i les dones en aquest territori".

El dimecres 25 de gener, a les 7 del vespre, es presentarà el llibre a l'ajuntament de Girona.

Publicat a:
-El Punt Avui. Comarques Gironines 18-01-2017 Pàgina 20

Font del document:
http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1046125-la-mirada-paisatgistica-i-etnografica-de-joan-subias.html